

Het heiligenboek

Agnes van Rome Tom Zwaenepoel

Een van de talrijke originele weerspreuken luidt: „Als Agnes en Vincentius komen, begint men het winters weer te schromen.” In Vlaanderen wordt op die dag een mooie traditie in ere gehouden: jonge mannen geven hun geliefde een geschenkje. Maar wie is nu die Agnes?

Agnes is een beeldmooie dochter uit een voorname, christelijke familie in Rome. Als ze twaalf is, vraagt de zoon van de stadsprefect haar ten huwelijk. Zij wijst hem af omdat ze „al met Christus verloofd is”. Die uitspraak stoot op heel wat onbegrip en spot. De stadsprefect kan Agnes niet overreden en laat haar naakt naar een bordeel afvoeren, zodat zijn zoon haar kan ‘bezitten’. Haar haardos bedekt haar hele lichaam, een engel staat Agnes bij en geeft haar een glanzend gewaad. Als de zoon van de prefect haar in het bordeel wil overmeesteren, valt hij plotseling dood neer. De legende vertelt dat Agnes hem door gebed weer tot leven wekt. De prefect verlaat het land en Agnes wordt uitgeleverd aan de rechters, die haar tot de brandstapel veroordelen. Ze wordt in een stadion in een groot vuur gegooid, maar de vlammen wijken voor haar. Vervolgens wordt ze met een zwaard terechtgesteld.

Agnes getuigt van een kort

christelijk leven en ononderbroken kerkelijke trouwheid. Hoewel ze als jonge vrouw nauwelijks weet wat sterven betekent, is ze bereid haar leven te offeren voor het geloof. Met verstand en standvastigheid verdedigt ze haar geloof. Agnes' naam staat voor lam: het Lam Gods (*Agnus Dei*), symbool van Christus en de gemeenschap (het ‘verloren schaap’). Dit vredevolle dier wijst ook op haar onschuld: acht dagen na haar dood zou Agnes verschenen zijn, een lam op de arm.

Jaarlijks wordt op haar feestdag (21 januari) in de Romeinse kerk Sint-Agnes-buiten-de-Muren een aantal lammetjes gezegend. Vroeger gebeurde dit in de Sant’Agnese fuori le Mura. Tot net vóór de negentiende eeuw was het de gewoonte dat de zusters van Sant’Agnese twee lammetjes schonken aan de Heilige Stoel als een soort belasting. De door de trappistenabdij Tre Fontane geschonken dieren worden in met bloemen en laurierbladeren versierde korven op het altaar gelegd. Vervolgens worden ze naar het Vaticaan gebracht. De paus zegent de ‘Agneslammeren’ en laat ze scheren door de benedictinessen van Santa Cecilia in Trastevere. Met de wol wordt het pallium vervaardigd dat de paus tijdens een ceremonie aan de pas

benoemde metropolieten overhandigt. Die kleine ronde band in stolavorm met zwarte kruisen wordt om de hals gelegd.

De naam Agnes staat allereerst voor waarden die vandaag de dag nog moeilijk te verdedigen vallen: zuiverheid, eerbaarheid en kuisheid (Grieks *agneia*). Die Romeinse heilige blijft zuiver door een maagdelijk leven. Dankzij een engel behoudt de jonge vrouw zelfs in het bordeel haar waardigheid. Agnes leert ons vandaag dat respect voor het eigen lichaam en dat van de medemens aan de basis ligt van het echte geluk in een vaste relatie tussen man en vrouw. Ze waarschuwt de jonge, experimenterende en speelse jeugd voor een vals geluk dat zich uitdrukt in een seksualiteit die gereduceerd wordt tot puur plezier. Verantwoordelijkheidsgevoel moet plaats maken voor willekeur en avontuur. De mens wordt gereduceerd tot een ‘iets’. Hij wordt niet langer beschouwd als persoon, die de persoonlijke liefde en trouw waardig is, maar als koopwaar, louter een object. Met haar levensverhaal leert Agnes ons niet alleen dat onze waardigheid onaantastbaar is, maar dat we allemaal een beschermengel hebben die over ons waakt en ons beschermt. Ter ere van de beschermengelen viert de Kerk

het feest van de engelbewaarders (2 oktober).

In de schilderkunst wordt Agnes van Rome vaak als maagd en martelares afgebeeld. Haar attributen zijn lang haar, een boek, een palmtak, een lam, de brandstapel en een zwaard. Ze geldt als patrones van de kinderen, de kuisen, de maagden, de tuinmannen en – uiteraard ook – de verloofden.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

17 oktober, 23.10 uur, Canvas. In de serie *De uil van Athena* de eigenzinnige documentaire *The Act of Killing* uit 2012 over de Indonesische genocide van 1965-1966. In een jaar tijd liet het regime van de Indonesische leider Soekarno een miljoen Indonesiërs ombrengen: al dan niet vermeende communisten, etnische Chinezen en intellectuelen.

18 oktober, 23.15 uur, VRT één. *Quiz Show*, Amerikaans historisch drama van Robert Redford uit 1994, geplaatst in 1959, over het fenomeen televisiequiz. Niet de kennis en de kwaliteiten van een kandidaat bepalen of die wint, wel de kijkcijfers.

18 oktober, 16.15 uur, Canvas. *Long Distance Love*, documentaire uit 2009 over een jongeman uit Kirgizië die zijn zwangere bruid moet achterlaten om net als een miljoen van zijn landgenoten tegen een hongersloon te gaan werken in Rusland.

18 oktober, 22.20 uur, Canvas. *Des hommes et des dieux*, veelbesproken en dito gelauwerd Frans historisch drama uit 2006 over de monniken van Tibherine in Algerije en hun ultieme offer.

19 oktober, 23.40 uur, Canvas. Het Spaanse drama *14 Kilómetros* uit 2007 vertelt het verhaal van Afrikaanse vluchtelingen en Europese mensensmokkelaars.

De vrome kudde

Bondig Ingezonden door Jan Umans

– Wat heb je de laatste twee uur uitgevoerd?

– Ik heb gebabbeld met het meisje uit de krantenwinkel

– En wat zei ze?

– Nee.

Vissen Ingezonden door Pierre Mertens

Patrick heeft in de klas geleerd over vissen en wil aan zijn vader vragen of die er ook nog wat van afweet.

– Pa, slapen vissen ook?

– Natuurlijk, jongen. Waarvoor zou anders de bedding van een rivier dienen?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

een klein teugje drinken	kleur	aan-sporing	zangnoot	voltooid
misdadiger	Europeaan	kostbaar sieraad	sjouwer	ik
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	8	↓	4
fijn gruis				verdienste
voortplantingscel				hart
↓			liefdesgod	↓
↓			toegankelijk	6
bijwoord		schouwburg	↓	spook
tin		planeet	3	
↓		groente		
↓		pers. vnw.		
uit staal vervaardigd	stof			plezier
	groot water		2	
↓				moment
↓				bijvoorbeeld (Fr.)
volksverhaal	lidwoord		vreemde munt	↓
		5		1
↓				buislamp
7				

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: WANDELEN

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---